

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit à Din 4.—. Popust po dogovoru. Inserativni davek posebej. — »Slovenski Narod« vsega mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 120.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE. Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

DEMISIJA BRÜNINGOVE VLADE

Nova Brüningova vlada naj bi ne prevzela nobenih obveznosti proti političnim strankam — Podpirali jo bodo baje tudi nekateri poslanci dosedanje opozicije na desni

Berlin, 8. oktobra. Državni kancelar dr. Brüning je podal včeraj državnemu predsedniku Hindenburgu demisijo celokupne vlade. Državni predsednik je sprejel demisijo na znanje in poveril dr. Brüningu začasno vodstvo državne vlade z nalogom, naj sestavi novo državno vlado brez obveznosti, ki so običajne med strankami. Dr. Brüning je sprejel mandat in tej obveznosti.

Berlin, 8. oktobra. AA. Pravosodni minister v novi nemški vladi bo bržkone dr. Joel, ministrstvo za prehrano in poljedelstvo prevzame Schiele, poštni minister pa bo dr. Schaetzl.

Dr. Brüning računa s podporo vseh strank, ki so bile naklonjene njegovemu dosedanju kabinetu, ni pa izključeno, da ga bodo podpirali nekateri desničarski poslanci, ki bi se v tem primeru ločili od svojih skupin.

Nova vlada ne bo strankarska in ne

politična. Nekateri resori bodo zasedeni s strokovnjaki. Odločitev o končni sestavi kabineta še ni padla.

Medtem se opozicija pridno pripravlja na boj proti zasilnim odredbam, objavljenim včeraj. Komunisti bodo predlagali v izbornici razveljavljanje teh odredb. Ta predlog bodo podpirale tudi desničarske opozicione stranke. Sestanek desničarskih strank o tem vprašanju bo v Hirsburgu.

Berlin, 8. oktobra. AA. Posl. Breitscheid svrbi dr. Brüninga v »Vorwärts«, naj se ne upira preveč socialnim demokratom. Članek očita državnemu kanceljeru, da omalovažuje socialistične voditelje in da jih ni pritrugil k svojim posvetom. Socialistična stranka bo podpirala novo vlado le pod pogojem, da ne bo izpremenila svoje dosedanje smeri.

»Berliner Tageblatt« pravi, da je Brüning uspeh v parlamentu odvisen od pooblastil, prejetih od predsednika Hindenburga. Po mnenju tega lista bi desničarska vlada pod vplivom Hugenberga ne imela večine, ker bi jo katoliški centrum odločno odklonilo.

Berlin, 8. oktobra. AA. Socialnodemokratični deželni poslanec prof. dr. Waentig, ki je bil nekaj časa tudi pruski notranji minister, je izstopil iz socialnodemokratske parlamentarne frakcije in iz stranke. Svoj izstop utemeljuje s tem, da je stranka s sprejetjem zasilnih odredb zapustila načela demokracije.

Pariz, 8. oktobra. AA. Francosko časopisje posveča nemški vladni krizi veliko pozornost.

Nacionalistični »Figaro« pravi, da je dr. Stresemannova politika z odhodom dr. Curtiusa definitivno pokopana, drugi listi pa so mnenje, da bo dr. Brüning uspel in da bo poglobil prijateljske odnose med Francijo in Nemčijo. Ti listi ne dovimo v njegovo novo parlamentarno včino.

Razpust angleškega parlamenta

Pričetek volilnega boja v Angliji — Nova akcija za popolno samostojnost Irske

London, 8. okt. Kraljevi ukaz, s katerim je bil odrejen razpust parlamenta, je bil moči prečitan v obeh izbornicah. Nacionalna vlada bo takoj objavila svoj volilni program in volilni manifest. Vse vladne stranke so sklenile, da bodo še v volilni boju ločeno ter poleg skupnega poziva izdale narodu tudi posebne volilne proglase.

Nova ustanovljena narodna liberalna stranka, ki se je ji doslej priključilo 25 poslancev, je izvolila Johna Simona za predsednika in bo podpirala liberalne kandidate, ki bodo brezposredno sledili ministru predsedniku. Lloyd George zastopa naprav novim volitvam še vedno najostrejšo opozicijo in se bori pri tem ramo ob rami z oponcijsko večino delavske stranke. Konzervativci so sklenili, da ne postavijo kandidatov v volilnih okrajkih, kjer bodo kandidirali liberalni pristaši Macdonald.

London, 8. oktobra. g. Sinoči je bil objavljen volilni manifest narodne vlade. Manifest ima naslov »Proziv narodu« in pravi med drugim:

»Nahajamo se v dobi finančne in gospodarske preosnove. Gre za rešitev najvažnejših nacionalnih in državnih vprašanj. Za tako rešitev je potreben rezim, ki ni odvisen od posameznih političnih strank in ki z zaupanjem naroda lahko svobodno dela. Danes ni mogoče stopiti pred volilce z določenim programom, ker se ne ve, kaj lahko prinesej jutrišnji dan.«

Sestanek Readinga s francoskimi državniki

Angleški zunanjji minister je razpravjal s francoskim o razorožitvi in novi ureditvi vojnih dolgov

Pariz, 8. oktobra. Včeraj so se pričeli razgovori angleškega zunanjega ministra lorda Readinga z francoskimi državniki. Včeraj je imel konferenco z ministriškim predsednikom Lavalom, finančnim ministrom Flandinom, zunanjim min. Briandom in trgovinskim ministrom Rolinom. Razgovori so pripisovali tudi angleški in francoski strokovnjaki za posamezna vprašanja, ki so bila na dnevnem redu, kakor razorožitev, vojni dolgo, reparacije, finančni problemi itd. O vsebini razgovorov ni bil izdan nikak komunikate.

Jutranji listi povdajajo, da ne gre za nikake dogovore, marveč zgolj za izmenjavo misli in sicer o vseh problemih, ki se tičajo Evrope in svetovnega gospodarskega položaja sploh. V ospredju je zlasti dvoje vprašanj in sicer vprašanje razorožitve ter vprašanje vojnih dolgov in reparacij. V teku včerajšnjih razgovorov, ki se danes še nadaljujejo, je bilo po obojestranskem pogodbni odstranjenih več nesporazumov, ki so se pojavili v zadnjem času med Francijo in Anglijo v presoji posameznih problemov.

Kar se tiče razorožitve, povdajajo listi, da vztraja Francija pri svojem stališču, ki ga je obrazložila v svoji spomenici z dne 19. junija na Državno narodov. Gleda finančnega položaja Anglije je podal lord Reading podrobne informacije in obrazlo-

Amerika in sanacija Evrope

Po Hoovrem mnenju naj bi si Evropa pomagala sama — Pomoč Amerike odvisna od razorožitve

London, 8. oktobra. Washingtonski dopisnik »Times« poroča, da je vest, po kateri bo Hoover razpravil z Lavalom o vojnih dolgovih in reparacijah, v ameriških krogih izvalla precejšnje presenečenje. Iz njegove okolice zdaj zatrjujejo, da je Hoover še vedno mnenja, da mora Evropa sama storiti nadaljnje korake za sanacijo svojega gospodarstva, in bo zaradi tega priporočal Lavalu, naj pokrene primereno akcijo, da bi se podaljal moratorij za vojne dolge ali pa da bi posebna mednarodna komisija proučila plačilno možnost posameznih prizadetih držav in temu primereno protokonfesije glede razorožitve.

Citate izstrovano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

lala nov program za finančno in gospodarsko sanacijo evropskega gospodarstva. Na vsak način pa Hoover sam ne bo ničesar podvzel, preden ne bo kongres, ki se sestane decembra, odobril njegovega predloga glede enoletnega moratorija. V krogih konгрresa je opažati razpoloženje za nadaljnje koncesije glede vojnih dolgov, ako se evropske države obvezajo za primerne protokonfesije glede razorožitve.

PODRUZNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 120.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE. Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Nova kreditna akcija Amerike

Hoover predlaga ustanovitev zavoda za mobilizacijo zaostalih kreditov — Ameriški pogoji za podaljšanje moratorija

Washington, 8. oktobra. Po konferenci Hoovera z vodilnimi politiki obeh strank v Beli hiši so izjavili udeleženci novinarjem, ki so več ur nestrupno čakali, da je vladal v razpravi o raznih vprašanjih poln sporazum. Po službenem komunikatu je predložil Hoover konferenci načrt, ki ga je sestavil skupno s strokovnjaki po več tedenskem študiju in ki bo pozneje predložen tudi kongresu. Gre za poizkus zajeti vse vizek svetovne gospodarske krize in najti najuspešnejše ukrepe za njihovo odstranitev. Predvsem predlaga Hoover, naj se osnove poseben kreditni zavod, ki bi razpolagal s kapitalom pol milijarde dolarjev. Glavna naloga tega zavoda bi bila, da napravi likvidne zastale kredite. Uprava zavoda bi se poverila ali posebnemu bančnemu odboru ali pa kaki javni korporaciji.

O podaljšanju moratorija na konferenci sploh ni bilo govorja, da se hoče ameriška vlada v tem najprej sporazumi z zainteresiranimi vladami.

Pariz, 8. oktobra. V vodilnih pariških finančnih krogih presojojo novi Hooverovi načrt zelo rezervirano. Splošno menijo, da bi mogla nameravata ustanovitev nacionačnega kreditnega zavoda v resnicu dobro služiti, toda pod pogojem, da bi zavod ostal v mejah svojih nalog. Kakor se vse zdi, gre pri ustanovitvi tega zavoda za to, da bi ameriške banke z otvoritvijo novih kreditov lahko mobilizirale svoje zastale kapitale. Razume se, da bi morale banke te kapitale, čim bi se krediti zopet odprli, vrnili nacionačnemu kreditnemu zavodu. Ker pa je Federal Reserve Bank že samo na vrednostnih papirjih dala nad 6 milijard dolarjev lombardnega kredita predujima, bi

imela ta akcija za posledico, da bi kritite ameriških novčanic zelo padlo. Kreditna »margin« Federalne rezerve banke znaša po naziranju tukajšnjih strokovnjakov okrog 400 milijonov dolarjev, vendar bi se s izpremembo veljavnih določb lahko zvišala nad milijard dolarjev. Tak ukrep pa bi imel za posledico tako napetost kreditnih možnosti, da bi bila zmožnost novčaničnega zavoda za izdajo zlata bistveno omejena. Po tukajšnjih računih presegajo zastali ameriški krediti daleč sedanjo razliko med dnevnim in emisijskim tečajem vrednostnih papirjev 400 milijonov dolarjev, zaradi česar se je batiti, da bi imela demagogija v bodočih volilnih kampanjih za posledico prekomerno napetost novčaničnega zavoda.

London, 8. okt. »Exchange Telegraph« javlja iz Washingtona, da zahteva ameriška vlada za primer podaljšanja prekinitev plačevanja dolgov naslednje glavne pogoje: 1. Temsnejše nemško - francosko sodelovanje. 2. Pripravljenost Francije za finančno pomoč Nemčiji. 3. Nemčija se mora odreči agitaciji proti poljskemu koridorju ter respektirati poljsko zahtevo po dohodu k morju. 4. Nemčija se mora odreči agitaciji v korist povečanja nemškega vojnega brodovja. 5. Omejitev delovanja nemških vojaških organizacij. 6. Jamstvo za produktivno uporabo od Zedinjenih držav dovoljenih posojil. 7. Pričetek poganjanja za faktično izvedbo odmora v oboroževanju in 8. znižanje vojaških izdatkov v Evropi, da se vzpostavi mednarodno zaupanje.

Washington, 8. okt. AA. Senator Borach v članu parlementa Farmer se odločno upirata predlogom, naj se podaljša moratorij še za nekoliko let.

Poostreitev položaja v Mandžuriji

Medsebojne obtožbe Kitajcev in Japoncev — Japonska pripravlja mobilizacijo

Zeneva, 8. oktobra. Poročila, ki jih je prejelo generalno tajništvo Društva narodov od kitajske in japonske delegacije, dokazujejo, da se je položaj v Mandžuriji zelo poostiral. Nankinska vlada izjavlja, da imajo japonske čete še vedno zasedeno celo vrsto važnih mest v Mandžuriji, med njima tudi Mukden v Kirin, in da so povsod uvedle strog okupacijski režim. Na drugi strani poročajo Japonci o mnogostevilnih rojih in atentatih kitajskih prebivalstva. Glede na obstoječi položaj so v krogih Karolyjem o gospodarskem vprašanju. Grot Bethlen bo imel na današnji seji unitaristov velik govor, v katerem se bo bavil z gospodarskimi vprašanji.

Zopet političen umor?

Sofija, 8. okt. AA. Listi trdijo, da je bil v noči od 4. na 5. t. m. ubit dozdaj neznan oseb občinskih blagajnik v Petriču Toma Zahov. Izstrelili so nanj tri strele, od katerih sta bila dva smrtonosna.

Bethlenove konference

Budimpešta, 8. oktobra. Bivši ministriški predsednik Bethlen je razpravil včeraj več v ur z ministriškim predsednikom grofom Karolyjem o gospodarskem vprašanju. Grot Bethlen bo imel na današnji seji unitaristov velik govor, v katerem se bo bavil z gospodarskimi vprašanji.

Eksplozija pekliškega stroja v Dragomanu

Sofija, 8. oktobra. AA. Večerni sofiski listi prinašajo vest, da je v okolici Dragomanu eksplodiral pekliški stroj. Dve osebi sta mrtvi, neka tretja oseba pa je bila hudo ranjena prenešena v sofiski bolnišnico, kjer je v toku noči podlegla ranam. To je Nacko Iljev, rodom iz vasi Radjena.

Francosko odlikovanje dr. Murnika

Ljubljana, 8. oktobra. V prostorju francoskega konzulata v Ljubljani se je vršila ob 11.30 intimna srečnost. Francoski konzul g. Richard Neuville je na svečan način izročil red častne legije dr. Viktorju Murniku, s katerim ga je nedavno odlikoval predsednik francoske republike Doumer. Intimna slavlja so se udeležili bar. Drago Marušič, župan dr. Dinko Puc, bivši minister Ivan Hribar, I. podstarosta SKJ Engelbert Gangl, starosta ljubljanskega Sokola Bogomil Kajzelj, Josip Smertnik in intendant Narodnega gledališča Oton Zupančič, vsi imetniki reda častne legije.

V imenu predsednika francoske republike je s kratkim nagovorom pripel konzul Neuville dr. Murniku red na rdečem traku in mu čestital ter prisrno pozdravil odlikovanje. Dr. Murnik se je za odlikovanje ginjen zahvalil.

Bukarešta, 8. oktobra. AA. Mednarodna interparlamentarna konferenca je včeraj končala svoje delo. Na konferenci so sprejeli resolucijo o razorožitvi na podlagi polne enakosti pravic in dolžnosti vseh prizadetih držav. Resolucija opozarja na vsebinsko pakto o Društvu narodov. Razorožitvena pogodba mora jamčiti članecam Društva narodov vsestransko varnost. Sedanje priprave, kakor tudi načrt razorožitvene konvencije so primerna podlaga za splošno konferenco o razorožitvi prihodnje leta. Resolucijo so sprejeli vsi delegati, le nemški so se vzdržali glasovanja. Z drugo resolucijo pozdravlja konferenco pobudo o premirju v oboroževanju, kakor je bila pojasnjena na zadnjem zasedanju Društva narodov.

Glede predloga o ustanovitvi mednarodne vojske kot organa Društva narodov je konferenca sklenila, naj posebna komisija sestavi o tem pismeno poročilo s potrebnimi predlogi za prihodnjo konferenco interparlamentarne unije.

Naposled je konferenca sprejela resolucijo o evropski federaciji.

Pred razstankom so delegati poslali rumunskemu kralju zahvalno brzojavko za govorljubi sprejem, ki so ga bili deležni v Rumuniji. V brzojavki izražajo delegati tople želje za napredek Rumunije.

Sejem brez kupcev

Včerajšnji živinski sejem je bil v znamenju velikih ponudb in slabih kupčej

Ljubljana, 8. oktobra.
Kar si že, vse je naprodaj; prodajalev je čedalje več, kupcev pa tem manj. Tako je po vsem svetu, kot se nekoliko govorja, da je v Ljubljani drugače, se pri najboljši volji ne moremo zlagati, lahko je rečeno, da samo včasih tako pride. Splošno je znano, da so se naši sejmi še vedno dobro obnesli, pa naj si bo dijaski sejem ali ljubljanski velejsem. Če pri nas lahko kupiš, kar ti srce poželi, tudi kupujejo vse od kraja, samo na živilskem trgu so včasih rezervirani, zdaj seveda ne. Lahko se hvalimo z nizkimi cenami, vse je poceni in tudi mese ne morejo bolj ponentiti kot je.

Včeraj se je na Pogačarjevem trgu ustavila majhna, postarana ženica, drogna kot piše. Prosila je za jabolko ali karkoli bi ji hoteli dati, cesar ne pogrešajo tako pri prodaji na debele. Nekaj v papir zavitega so ji stisnili v roko, baje je bila citrona. Ženica je pa kar zugorela v hvaležnosti ter je začela peti nekakšne narodne, a lepe pesmi, da se oddolži dobrotnikom. Pela je kot nekdaj koledniki. Ljudje so se ustavljali in poslušali, kar jo je še bolj podzgalo, da je stopila na zaboje ter še lepše zapela. Nikakor ne kot Jeremijsa, treba je pač peti kot zahteva čas:

»Prav fletn' je na svet živet'
in takšno luštno dekle 'met' —
kot sem jest...«

Zadnje besede je izgovorila.

Tako torej, proroki se bodo morali zetiči buditi, da nam odpro oči, pesniki in pevci pa bodo morali opevati, cesar še niti ne vidimo.

Včeraj je bil v Ljubljani tudi živilski sejem, zato smo krenili še naprej od živilskega trga. Živilski sejem je sicer bolj izvenmestna zadeva, kot se zdi na prvi pogled, saj meščani ne prodajajo krav, pa tudi naši mesarji na sejmu ne kupujejo mnogo živine, najbrž jo dobri naravnost od kmetovalca na deželi. Toda Ljubljanci se zanimajo nekolkotudi za ta sejem, ali bi se vsaj morali, saj končno od tu izvirajo cene mesa, ki nam vedno diši. Na sejmu pa si tudi lahko ogledajo, kakšno mese bodo jedli.

Trg za govejo živino je bil popolnoma zaseden. Krave so mukale, da je bilo veselje. Tu in tam so jih pa vseeno prepričali na barantači. Na prvi pogled si opazil, da je bilo mnogo krikov in vika za prazen nič. Kupeci so bili sila redki in so tudi bolj očitljivi živinčeta kot jih kupovali. Večina kmetov je stala potrta pri živili, če se je pa približal kakšen kupec, so naenkrat ozvili, postali zgovorni kot niso niti mestarji.

S prodajanjem živine na sejmih so od njega dni neznanke ceremonije, zadnje čase se pa zdi, da so še večje. Se celo mesarji in mestarji so začeli sumiti, da so kmetje mnogo pametnejši kot so mislili. In če se spoprimata dva takšna zvitka kmeta!

— Tega vola prodajaš?

— Maram, otave ni bilo, vse je vzelna suša; drugače bi ga pa ne dal, če me zasuješ z zlatom. Vleče kot konj, poglej ga, to je jelen! Jokal sem se, ko sem ga gnal iz hleva.

— Majhen je, pa suh kot poleno. Poglej

Iz življenja ameriških Slovencev

Nesreče, samomori, rodbinska tragedija in smrtna kosa

V Clevelandu je največja slovenska ameriška naseljava, tamošnji Slovenci so zelo zavedni in napredni. Pred leti so si zgradili Narodni dom, v katerem imajo tudi slovensko šolo. Šola je vedno dobro obiskana, kajti ameriški Slovenci se trudijo, da ohranijo svoj jezik tudi v šolah.

V Jolietu, država Illinois, je otvoril nedavno odvetniško pisarno Ludvik Kuhar, sin znane Kuharjeve družine iz Rockdale. To je prvi slovenski odvetnik v Jolietu.

V kraju Syvan je umrl France Uršič, rojen v St. Janu na Dolenjskem. Umrl je v vstopni starosti 76 let. V Ameriki je bival 48 let, za njim žalujejo 3 sinovi in hčerk. — V kraju Kenmore, država Ohio, je umrl Miha Marc, doma iz vasi Krava peč, fara Rok pri Velikih Laščah. — V istem kraju so pokopali Blanko Stržahovo, rojeno Bratina, doma iz Gojače pri Črnčah na Vipavskem. Pokojna je bila starca 35 let.

V bolnicah v Milwaukee še vedno leže posnetenci grozne avtomobilske nesreče, o kateri smo že poročali. Posetnik Certalč ter njegova hčerka Josipina in sinček Karl so že izven nevarnosti, dočim je stanje Čertalčeve žene še vedno zelo resno.

Clevelandski slovenski trgovci so ustavili trgovski klub, ki steje že 45 članov. Naslov klubja je National Merchants Club, glavni njegov namen je pa pritegniti slovenske kupce, kajti gotovo je, da slovenski trgovci lastnega človeka ne bo odri ter mu bo vedno nudil dobro blago po zmerni ceni.

V kraju Biwabik, država Minnesota, je 14. septembra v bolnici v Dubuthu podlegla posledicam operacije Josipina Delak. Pokojna je živel 18 let v Ameriki, zapustila je moža, hčerko in sina. Doma je bila iz Senožeč pri Postojni.

Bilu postaje Dawis pri Chicagu je nedavno skočila pod vlak 50-letna Nikica Perkovič. Vlak jo je popolnoma raznesal. Njen mož je izpovedal, da je bila žena zadnje čase vsa obupana, ker nista imela sledstev, da bi se lahko nujni otroci iz Jugoslavije vrnili v Ameriko. Zaradi padca cen zemljiščem sta izgubila okrog 10.000 dolarjev.

V Chicagu se je nedavno odigrala prečisliva rodbinska tragedija. Marija Dvoršak je štirikrat streljala na svojega moža, tri krogle so zgrešile cilj, četrta je pa moža so težko ranjenega.

no, kako sto!! Gotovo je šantav. Suh je pa tako, da bo padel narazen.

— Suh, šantav, pa še kaj! Saj ni za klobase! Gre pa gotovo bolj ravno kot ti. Hej, k seb! AM ga vidiš? Takšnega vola se niso videl.

Potem začeta gonoriti oba naenkrat, zraven pridejo še drugi, hrup je vedno glasnejši, vola bezajo, tipajo in vlačijo in podigajo drug drugega, kupec in prodajalec pa mahata vedno bolj, se točeta po dlaneh ter otresata pri tem roke, kot da sta se opelka. Rada bi že »sudarla«, toda prodajalec se še vedno izmika ter noče s ceno na dan.

— Da ne bova barantala, torej najnižja cena 6 Din kg. Saj vidiš, da je žival zlata vredna!

— Kaj misliš, da danes še nisem zajtrkal? Misliš, da sem prišel po glavi v Ljubljano! Prej je prodal eden pitanega vola po 4 Din kg, ogledano kožo bi pa ti prodal po sest dinarjev!

Nastane takšen krik in vik, da ne moreš več ničesar razumeti. Končno kupec napravi razčlanil nekaj korakov, kjer molči kuha jezo. Čaka. Prodajalec pa ima toliko opravkov okoli ubogega voličja ter gordinja nekaj sam pri sebi. Tako bi rad povabilku kupca nazaj, a trima ga zadržuje. Kupec pa medtem opazi drugega, lepšega vola. Komedijsko se ponovi.

Prav tako barantajo tudi za krave, ki jih pa navadno ne prodajo »na živo valgo«, nego povpreč. Cena se je gibala včeraj od 2000 do 3200 Din. Mnogo je bilo tudi telet po 1000 do 1500 Din, sicer je pa bil sejem skoraj brez kupcev ter so bile zaradi tega tudi cene brez pomene.

Istotako so bili na sejmu dobro zastopani prasiči. Kmetje so se najbolj заниmljali za plemenske pujske.

Mati, le izberi, takšnih še ni bilo na sejmu. To so strašljansko velike pasme. Jedil bodo tako, da jim boste morali dati želesno korito, drugače vam vse skupaj pohrustajo. Lep pušek, lep je, takšnega je imel sv. Anton. Vidiš, saj nima dolge dlake, takšni morajo biti za pleme. Za 900 kron vam doma obra. Pol za denar, pol zaston!

Pitani prasički kilogram žive vase po 10 do 11 Din so se zeli kupcem predragi.

— Vi ne veste, kaj je danes denar! Deset dinarjev — ne, ne, ne pobiram jih na cesti!

— Gospod, že res, pa je vseeno figura, če še mi toliko plačate, truda in stroškov mi ne boste nikdar preplačali!

Kupčija se ni sklenila.

Na konjskem sejmu je vladalo popolno mrtilo. Kmetje so gubali čela ter malo gonorili in še tisto pritajeno, kot da skrivajo kakšno skrivenost. Od časa do časa so barantali drug z drugim samo toliko, da so zvedeli, kako cenijo nekateri svoje konje. Od 3500 do 6000 Din. Prava sreča je bila, če je kdo kaj prodal.

— Ne moreš prodati mrhe, ne moreš je rediti — in zdaj na zimo, še hlapca najplačujem, pa mrve nli! — salam tudi ne bom delal iz nje, ali jo naj dam konjercu? so ugibali kmetje sami zase.

Takšne skrbi so pa meščanom neznane ter neljube; čemu bi jih žalostili z njimi!

Prepeljali v bolnico, ženo je pa policija zaprla. Žena je zato streljala na moža, ker je vožil tožbo za ločitev zakona in je kot glavni vzrok naveljal njenu nezvestobo. Dvoršakova je bila še poldruge leto poročna z Dvoršakom, poprej je bila žena Martina Novaka, katerega je pa s štirimi otroci zapustila.

16. septembra so na pokopališču Holy Cross nasli mrtvo Makso Sušnikovo, kraj ne pa stekleničko strupu. Nesrečna žena se je zastripila iz žalosti nad smrtno 4-letne hčerke Mildred, ki je je umrla letos v januarju. Vsak dan je hodila na pokopališče in plakala na hčerkinem grobu, minuli so meseci, toda ni se mogla potolačiti. Končno se je v obupu zastripila. Za njo žalujejo mož in dva sinova.

V Clevelandu so umrli: V Lakske bolnici Jakob Vidmar. Pokojni je bil star 57 let, doma je bil iz vasi Muskovec pri Žumberku. V Ameriki je živel 36 let. — Po kratki bolezni je umrla Marija Vidmar, rojena Babnik. Zapustila je moža in dva sina. Pokojnika je bila doma iz Velikih Lašč na Dolenjskem, kjer še živi njena mati. — V State bolnici je po enoletni bolezni umrl Matija Fabijan, star 42 let. Doma je bil Iz Male Lipe, fara Hinje. V Ameriki je bival 23 let, za njim žalujejo žena in osem otrok.

V Genevi, Ohio, je po dolgi bolezni umrla žena slovenskega farmerja Franca Keržiča.

Na jezeru blizu Clevelandu se je 12. septembra pripeljal težka nesreča, ki je zahtevala dve človeški življenni. Utonila sta Slovence Anton Gačnik in Jakob Tomšič. Gačnik se je v ponedeljek zjutraj pospolil od žene in odšel na delo. Zvečer ga pa ni bilo domov. Žena ga je čaka la vso noč, toda o možu ni bilo duha ne sluba. V torek zjutraj je zvedela žalostno novico, da je njen mož utonil. Ker je tovarna, v kateri je bil Gačnik zaposlen, v ponedeljek ustavila obrat, je odšel Gačnik s Tomšičem k jezeru, kjer sta najeli čoln in se vozila po jezeru. Sredi jezera se jima je čoln prevrnil, oba sta padla v vodo. Ljudje so sicer čuli njune klice na pomoč, toda nihče jima ni mogel pomagati. Po dolgem in napornem iskanju so oba utopljenca potegnili iz vode. Pokojni Gačnik je bil doma iz vasi Cesta, fara Dobropolje. Star je bil še 35 let. Tomšič je bil iz Verh, fara Hinje.

Na jezeru blizu Clevelandu se je 12. septembra pripeljal težka nesreča, ki je zahtevala dve človeški življenni. Utonila sta Slovence Anton Gačnik in Jakob Tomšič. Gačnik se je v ponedeljek zjutraj pospolil od žene in odšel na delo. Zvečer ga pa ni bilo domov. Žena ga je čaka la vso noč, toda o možu ni bilo duha ne sluba. V torek zjutraj je zvedela žalostno novico, da je njen mož utonil. Ker je tovarna, v kateri je bil Gačnik zaposlen, v ponedeljek ustavila obrat, je odšel Gačnik s Tomšičem k jezeru, kjer sta najeli čoln in se vozila po jezeru. Sredi jezera se jima je čoln prevrnil, oba sta padla v vodo. Ljudje so sicer čuli njune klice na pomoč, toda nihče jima ni mogel pomagati. Po dolgem in napornem iskanju so oba utopljenca potegnili iz vode. Pokojni Gačnik je bil doma iz vasi Cesta, fara Dobropolje. Star je bil še 35 let. Tomšič je bil iz Verh, fara Hinje.

Na jezeru blizu Clevelandu se je 12. septembra pripeljal težka nesreča, ki je zahtevala dve človeški življenni. Utonila sta Slovence Anton Gačnik in Jakob Tomšič. Gačnik se je v ponedeljek zjutraj pospolil od žene in odšel na delo. Zvečer ga pa ni bilo domov. Žena ga je čaka la vso noč, toda o možu ni bilo duha ne sluba. V torek zjutraj je zvedela žalostno novico, da je njen mož utonil. Ker je tovarna, v kateri je bil Gačnik zaposlen, v ponedeljek ustavila obrat, je odšel Gačnik s Tomšičem k jezeru, kjer sta najeli čoln in se vozila po jezeru. Sredi jezera se jima je čoln prevrnil, oba sta padla v vodo. Ljudje so sicer čuli njune klice na pomoč, toda nihče jima ni mogel pomagati. Po dolgem in napornem iskanju so oba utopljenca potegnili iz vode. Pokojni Gačnik je bil doma iz vasi Cesta, fara Dobropolje. Star je bil še 35 let. Tomšič je bil iz Verh, fara Hinje.

V Rock Springsu se je v duševni zmenodnosti ustrelil Josip Notar. Zapustil je roditelje, tri brate in dve sestre. — V Youngstownu je skočila v jezero in utonila 18-letna Darinka Petrič. Truplo so potegnili iz jezera in prepeljali v Cleveland, kjer je bilo upeljeno. Za njo žalujejo oče, brat in sestra.

V Clevelandu je nagle smrti umrl Janez Budič, star 40 let. Doma je bil iz vasi Čatež ob Savi. V Clevelandu je živel 18 let. Zapustil je ženo in štiri sinove. — V kraju Kane je 6. septembra umrl France Valeš. Pokojni je bil doma iz Gaberja na Vipavskem. Za njim žalujejo štiri sinove in tri hčerke.

PRIDE!
Monumentalno filmsko veledele »Ufex«

V SLUŽBI CARJA

Zvočni kino Ideal

Praznik varstva živali

Odbor Slovenskega društva za varstvo živali je imel v nedeljo pod vodstvom predsednika živilozdravniku dr. Rebernaku v prostorih hotela Mikliča svoje redno zborovanje. Četrtek 10. oktobra ima za vsa mednarodna društva za varstvo živali svoj poseben, svečani pomen. V dnevu od 7. do 9. maja letos se je namest了解 v Španiji v Florenci mednarodni kongres društva za varstvo živali. Na kongresu, ki je potekel izredno srečano, se je med drugim sklenilo, da naj velja dan smrti sv. Francije Asiškega, ki velja za vzor pravega ljubitelja živali, kot svetovni praznik pokreta za varstvo živali. Društvo vsega sveta naj se obvezuje, da ta dan pravno posebno pravljeno.

V povodu tega dne apelira Društvo za varstvo živali v Ljubljani na vse posestnike živali, naj smatrajo te za svoje pomolnike in prijatelje in naj ravnajo z nimi kakor s svojimi sotrudniki, ki jim imajo močno koristijo. Hrana živali naj bo vedno primerna zaposlitvi, nega naj ustreza zdravstvenim potrebam »in ravnanje z njimi naj bo dostopno. Od živali naj se nikdaj ne zahteva več kakor zmorenje, nikdar naj se ne dovoli, da bi se živali mučile in trpičile. Žival pri tem neizmerno trpi ravnanje zelo občutljiva.

Društvo za varstvo živali v Ljubljani se je ustanovilo in deluje v globokem prepravljanju potrebe in velike splošne koristi. Služijo mu za vzor in ga vzpostavljajo k intenzivnemu delu uspehi, ki so jih dosegljajo društva za varstvo živali v drugih državah. Ta društva so povsod nositelji širokih plasti ljudstva in zagovornikov pravih in pravilnih principov, z najmodernejšimi stroji in izumi na polju pivovarstva. Na ta način so razprtjeni dvomi o njih, ki niso zupljani v svojo moč.

Tovarišči gospodinjičarji, kakor tudi vse ostale društvene organizacije, so vse posredno vpletene v razvoj živilozdravstva. Društvo deluje popolnoma nesebično in ima edino zadoščenje v doseženih uspehih, v vzbujenem razumevanju ljudstva za idejo pokreta. Zato tudi ponavljajo baš na dan, posvečen varstvu živali, svoje vabilo k mnogobrojnemu pristopu v vrste društvenih članov.

Društvo je prepravlj

Dnevne vesti

Iz odvetniške službe. V imenik advokatske komore v Ljubljani je bil vpisan g. dr. Fortunat Mikuletič s sedežem v Celju.

Razpisana sodna služba. Pri okrožnem sodišču v Mariboru se odda mesto pišarškega uradnika. Prošnje je treba vložiti do 20. novembra pri predsedništvu okrožnega sodišča v Mariboru.

Razpisana zdravniška služba. OÜZD v Splitu razpisuje natečaj za mesto zdravnika specjalista za pljučne bolezni s sedežem v Splitu. Služba je pogodbena. Proses je treba vložiti do 9. novembra.

Mehiški konzulat v Zagrebu. Zagreb je dobil honorarni konzulat mehiške republike. Za honorarnega konzula je imenovan g. Geza Hoffmann, ki mu je naša vlada že izdala ekskavato.

Poljsko - jugoslovenski stiki. Na inicijativo odbora poljsko - jugoslovenske zadržke tiska je bila v Poznanju konferenca, na kateri je jugoslovenski tiskovni atache g. Mareš imel predavanje o najvažnejših odredbah sedanja jugoslovenske ustanove. Za Marešem je govoril poljski novinar Povinski o rezultatih zadnje konference poljsko - jugoslovenske antante tiska, ki je bila v Beogradu. Na koncu je bil izvoljen pododbor poljsko - jugoslovenske zadržke tiska v Poznanju.

Za regulacijo najemnin na pravičnih podlagi. V Zagrebu so pokrenili tudi akcijo, da se urede najemnine v pravičnem razmerju z dohodki najemnikov. Organizacija najemnikov je odpustila predsednikom vlade in ministru socijalne politike posebno spomenico, v kateri pravi, da je ureditev najemnin nujno potrebna zlasti zdaj, ko so se dohodki državnih uradnikov znizali, ko se obeta zniranje plač tudi magistratnim uradnikom in ko so tudi zasebeni nameščenci plačani tako, da se komaj skromno preživljajo. Banske uprave naj bi bile s posebnimi zakonom pooblaščene, da bi v svojem področju zainteresiranimi činitelji regulirale najemnine v redu ne glede na vse pogodbe med hišnimi posestniki in najemniki.

Obojeni zagrebski peki. Negateri zagrebski peki niso hoteli več peči beleži in rženega kuhinje, češ da jim mahtisimo cene ne konvenira. Tržno nadzorstvo jih je evadirlo in 10. jih je bilo kaznovanih z višoki denarnimi globumi in zaperom. Vsi kaznovani peki so se pritožili tako, da obsooba policijeske oblasti še ni pravomočna.

Izlet k Šmarjeti ob Pesnici. Sreska N. O. v Mariboru priredi v nedeljo, dne 11. t. m. za občinstvo izlet k Šmarjeti, kjer nastopi ob 15. uri sokolska četa s telovadbo in pevskim zborom, na kar sledi prosta zabava s srečolovom na grozdje itd. Izletniškom bo ob četrti na 15. uro na Grajskem trgu na razpolago omnibus, vožnja tja in nazaj po 10 Din. za otroke do 10. leta polovica, iz Maribora odhod ob pol 15., povratek iz Šmarjet ob 19. uri oziroma na vseobč zahtevno pozneje. Prijave v pisarni N. O. v Grajski ulici 5 v nedeljo od 10.-12. ure. Ne odlagajte na zadnji trenutek, da bo možno najeti še drugi omnibus.

Apno za gnojenje vrtov. Sedaj v jesen, ko pospravimo z vrtov vso zelenjavno in vse prazne gredice globoko preštihamo, je najpripravnnejši čas, da jih obenem gnojimo z apnenim prahom. V ta namen vzamemo na 1 m² prostora 8-10 dkg sprašenega apna, ki ga potrosimo po vrhu obdelane zemlje. Apnenje vrten zemlje naj se ponavlja vsaj tri do 4 leta, kar silno dobro učinkuje ne le na razkrjanje zemlje, temveč jo tudi pomnoži na važni redilni snovi, t. j. apnu ter jo obenem tudi razkuži. Poštevniki vrtov opozarjam, da zbirna naročila za sprašeno apno sedaj Kmetijska družba v Ljubljani in to po najnižji ceni. Interesentni naj se čimprej priglasijo.

Sadna razstava in naše sadarske podružnice. Sadni sejem, ki bo trajal od 25. do 29. oktobra v Ljubljani, bo nudil najlepšo priliko, da se ga udeleže tudi naše sadarske podružnice in da pokažejo pri tej priliki, koliko so storile v posameznih okrajih za povzročilo naše sadne trgovine, ki je eden glavnih ciljev teh organizacij. Ni zadosti, da pospešujemo samo razvoj sadjarstva, glavno je, da skrbimo tudi za ugodno prodajo sadja. To je prvi in glavni pogoj za uspešni napredok sadjarstva. Zato pričakujemo, da se bodo odzvale vse tiste sadarske podružnice, ki imajo letos v svojem okolišu dosti sadja, pa jih manjka dobre odjemalcev.

Radio v šolah državne banovine. V teku so pripravile, da prične šolski radio za strokovne, srednje, meščanske in osnovne šole v dravski banovini redno poslovati. Poleg šolskega kina je šolski radio najmodernejše učilo, ki bo pospešilo in preobrazilo delo na izobraževanje dece in naroda. Ščasoma bo morala vsaka šola dobiti svoj šolski radio, ki bo služil mladini in tudi odraslim. Za šole bodo radio-postaje uvedle posebne šolske ure med učenim časom, ki se bodo zvali »Šolski radio«. Da pa bodo predvsem gg. učitelji in profesorji, pa tudi učenci in starši ter javnost vedeli, kaj je namen in kakšen je ustroj šolskega radia, je na pobudo odseka za šolski radio pri sekcijski Jugoslovenskega učiteljskega udruženja (JUU) za Dravsko banovino spisal g. profesor Niko Kuret posebno knjigo »Šolski radio«. Knjiga je pravkar izšla v založbi Učiteljske tiskarni v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6. Cena knjige je 15 Din. Knjiga nima samo vseh podatkov o šolskem radiu v dravski banovini, temveč opisuje razvoj šolskega radia v Jugoslaviji ter stanje in organizacijo šolskega radia v drugih državah. Francija, na Angleščem, v Nemčiji itd. Ker nuditi knjiga poleg šolskega radia tudi globok vpogled v organizacijo radio oddaje v spletom, jo toplo priporočamo vsakemu ljubitelju radia.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrbilo perilo v načelo izvršitev.

Kongres hišnih posetnikov v Zagrebu. Glavna zveza društva hišnih in zemljiških posetnikov kraljevine Jugoslavije bo imela svoj VI. kongres 10. in 11. t. m. v Zagrebu. Prijavilo se je že mnogo delegatov iz vseh krajev naše države. Ljubljanske hišne in zemljiške posetnike bodo zastopali na kongresu gg. Frelih, Požar, Jeglič, Žemlja, Klarmann, Bukovic in Olup.

Kdor hoče svoje namizno sadje dobro prodati, naj ga pošlje na veliki sadni sejem, ki bo v Ljubljani ob 25. do 27. t. m. Priglasila za ta sejem sprejema še do 12. t. m. Sadarsko in vrtarsko društvo v Ljubljani, Resljeva cesta 24. Ondi se dober tudi vsa pojasnila. Član SVD in podružnice so posebno poklicane, da se udeleže s svojim pridelkom oziroma s pridelkom svojih članov te prireditve. Poglejte še enkrat dočube, ki so objavljene v 9. številki »Sadjarja in vrtnarja« na str. 157.

PRIDE! PRIDE! Monumentalno filmsko veledelelo »Ufex«

V SLUŽBI CARJA

Zvočni kino Ideal

Pomlad v Dalmaciji. Iz Splita poročajo, da imajo že nekaj dni prav toplo in lepo vreme. Ker Dalmacija ob morski obali nima prave pomladni, kajti zimi sledi takoj vročina, so ljudje lepega in toplega vremena tem bolj veseli.

Oddaja zakupa nove kolodvorske restavracije na postaji Grosuplje se bo vršila potom licitacije dne 20. t. m. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe glede prodaje lesa. Oglas in pogovor so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Vreme. Vreme se je nekoliko skisalo, toda vremenski preroki nas tolazijo, da ne za dolgo. Včeraj je bilo v jugovzhodnih krajih naše države še lepo, v severozapadnih pa že nekoliko oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu 23.8, v Sarajevu 22.5, v Beogradu 22.4, v Skoplju 21.5, v Ljubljani 20.2, v Mariboru 17.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767.1. Temperatura je znašala 10.1.

11letna dekljica vodila tatinško družbo. Zagrebška policija je aretirala v torek 11letno dekljico Zlato, ki je vodila družbo mladoletnih potepuhov in tatičev. Njen oče je delavec v neki tovarni. Trdo mora delati, da preživi svojo rodino. Pred leti mu je umrla žena in mu zapustila tri otroke, najstarejši Josip je bil star 12, najmlajša Zlata pa 7 let. Čez dan oči ni mogel paziti na otroke in tako je začela deklec na kriva pota. Vodila je družbo mladoletnih izprizjencev, ki so po Zagrebu pojavljivali v kradli. Ker je tudi okužena, so jo poslali v bolničko.

Nesreča pri nabiranju kostanja. Janez Grčar, delavec iz Krtine, je v nedeljo nabral kostanj in zlezel je tudi na drevo. Pod nogami se mu je odломilo trhla veja in padel je z drevesa ter si zlomil desno nogo. Grčarja so prepeljali v ljubljansko bolničko.

Na hotel živeti. V Vukovaru se je zatrulil z octovo kislino obrtnik Paja Milivojevič. Domači so poklicani zdravniki, ki mu je hotel izprati žledec, toda trdovratni samomorilec ga je ugriznil v prst. Tako mu zdravniki ni mogel pravotочно izprati žledca in Milivojevič se je res preselil na ont svet.

Zdravstvo na Kitajskem. Nobena dežela na svetu ne nudi tuje tako izredno zanimivih vpogledov v kulturne razmere, najbolj čudovite navade in običaje svojih prebivalcev, kakor Kitajska. Kitajci, vredni nasledniki svojih predoved, so izredno ljubnivi in dobrosrčni, nekaterikrat pa tudi maščevalni. Da označimo te lastnosti, podamo takoj primer: Zdravniki po evropskih pojimih so na Kitajskem samo po velikih mestih, prav tako dobite moderne farmacevtske zdravila n. pr. Panflavin, ki varuje proti nalezljivim boleznim, prehljenju in bolečinam v vratu, ali Aspirinske tablete proti prehljenju in revmatičnim bolečinam tudi samo po velikostenih lekarinah. V manjših mestih in po vsej je torej zdravljec pravi ljudski zdravnik. V nekaterih provincah ima mož predpisano, da na hišnih vratih javno razglasiti imena vseh oseb, ki so izpod njegovih rok prišle v boljše posmrtno življenje. Po drugih provincah je pa navada, da sorodniki umrlih na novega leta dan pred hišnimi vratimi zdravilcev pričoge. Zdravivec, pred čigar vratim je najmanj sveč, velja za spretnega in nenevernega.

Iz Ljubljane

Iz banske uprave. G. ban dr. Drago Marušič jutri ne bo sprejemal strank, ker je službeno odesoten.

Iz novinarski koncert 1. decembra. Naši novinarji priredejo tudi letos 1. decembra svoj tradicionalni koncert. Opozarjamо društva in organizacije, naj pri svojih prireditvah ta datum upoštevajo.

Iz ljubljanskemu prebivalstvu! Intenzivna suša je povzročila v mnogih predelih naše države občutno škodo, tako, da trpe prebivalci veliko pomanjkanje živil in klaje. Da se tem nesrečnikom pomorce, so predstavniki ministerstev in delegacij posameznih banovin na konferenci dne 31. avgusta 1931 organizirali poseben komite ministrov pod predsedstvom ministra za socialno politiko in narodno zdravje gospoda dr. Kostrenčka, ki naj podvigne nabiralno akcijo po celji državi in zbirka prispevke za pomoč pasivnim krajem. Tudi ljubljanska občina bo v zvezi s krajevnim odborom Rdečega križa skušala podpreti trpeče ljudstvo in težko prizadetih pokrajnah. Mestno načelstvo vabi ljubljanske meščane, da blagovolijo de-

narne prispevke, s katerimi bi hoteli ublažiti bedo in prožiti pomoč nujno potrebnim rojakom, pošljati na naslov mestne občine ljubljanske ali pa na krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani, ki bosta oddala nabranje vstote centralnemu akcijemu odboru v dravski banovini. Preprtičam sem, da se bode ljubljansko prebivalstvo, ki je znano po svoji darežljivosti in je vedno znalo sestruvati, s bednimi, v smrtni meri udeležiti to akcije in radevije priskočilo na pomoč bednemu ljudstvu. V Ljubljani, dne 17. oktobra 1931. Župan in mestni načelnik: dr. Dinko Puc L. r.

Ij Montblanc v filmu. Jutri in v soboto ob četrtek na 3. pop. bo predvajala ZKD alpinski film »Vihar na Mantblancu« z Leni Riefenstahl v glavni vlogi. V filmu vidimo največje alpinske senzacije, kakor smučanje na večnih snežnih poljanah, svetovno znane plezalce v najbolj kritičnih situacijah, slavnega pilota Ernesta Udetja pri startu na večnih ledeničnih montblanskih masivov. Film je govorči. Cene globoko značane. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matici. Vse ljubitelje planin in zimskega sporta opozarjamо že danes na ta film.

Ij Mestno načelstvo v Ljubljani odaja v svoji hiši na Ahacljevi (Jegličevi) cesti št. 10 v pritičju trgovski lokal s pribitkami. Najemne pogoje in potrebe informacije dobre reflektantie v pisarni mestnega ekonomata, kjer naj stavijo tudi svoje simpatije do naših najpozdravljenejših borcev za svobodo naroda in ujedinevanje Jugoslavije.

Ij Društvo učiteljev v Ljubljani. Odbojava se bo vršila v nedeljo, dne 11. oktobra ob 9. uri v I. mestni dekl. osn. Šoli v Ljubljani (Sentjakobska Šola). Istotam bo ob 10. uri zborovanje za vse članice. Na programu je predavanje o temi: Družbeni položaj učiteljev v Ljubljani.

Sovjeti se obračajo k inteligenci

Inteligencia, ki je bila v sovjetski Rusiji skoraj brez pravna, dobiva zopet svoje pravice

Desetisoči pripadnikov nekdanje začnevanje šolske inteligence, ki so zadnja leta v sovjetski Rusiji mnogo preprečili in kaznovanje uradnikov je bil zelo omejen. Nedavno je bil obojeni neki organ komunistične stranke, ker je obdolžil nekega inženjerja sabotajo. Preiskava je pa pokazala, da je inženjer nedolžen in da gre le za osebno maščevanje. Inženjer je ostal na svojem mestu, ovadu je bil pa strogo kaznovan.

O tipičnem primeru poročajo iz Leningrada. Kemika Katajev in Zukarov, strokovnjaka v tovarni za kavčugaste izdelke, sta delala poskuse z vulkaniziranjem galoa. Hotela sta dobiti iz obrabljenih galov potom posebnega vulkaniziranega procesa čist kavčug za izdelovanje novih galov. Pri poskusih je bilo seveda mnogo odpadkov, ki jih je bilo treba zavrniti. Kemika sta bila obtožena na sabotaže in obojenja na 6 mesecev prisilnega dela. Pritožila sta se in na ponovni obravnavi se je pokazalo, da odpadkov ni bilo več, kakor je bilo nujno potrebno in da se da po novi metodi pri izdelovanju galov mnogo prihraniti. Krivčna obojba je bila razveljavljena, obsojenca sta pa dobila prizerno naloge.

Poneverbe zakrivile katastrofo

Nankinška narodna vlada je dobila odobvo proti županu mesta Hankau Liu Ventao in upravitelju rečnega stavbenega urada Peng Čincina zaradi velikih poneverb javnega denarja. V ovadbi je rečeno, da bi bil poneverjen denar začasno za odvrnitev nedavne katastrofalne poplave. Županu mesta Hankau se očita, da je poneveril v treh letih svojega uradovanja okrog 600 milijonov Din. Večina tega denarja je prišla v njegove roke v obliki davkov, namenjenih regulaciji pogubonosne Žolte reke, ki je pa nihče ni reguliral, ker je spravil župan milijone v svoj žep.

Katastrofalne posledice velikih poneverb so svetu znane. Desetisoči ljudi so izgubili življenje in poplava je napravila škodo, ki je sploh ni mogoče točno oceniti. Ovadja je bil tudi upravitelj rečnega stavbenega urada, ki je denar za regulacijo reke pridržal, dela se pa sploh ni lotil. Kitajski listi poročajo, da se je korupcija v Hankau in provinci Hupe tako razplasta, da presega celo kitajske pojme in razmere. Državni in samoupravni uradniki so zaslužili celo premoženja s poneverbami, vse revizije so pa samo pokazale, da je denar iz državnih in samoupravnih blagajn brez sledu izginil.

V krvi se pozna bolezen

Pred leti je dvignil mnogo prahu posebno v zdravniških krogih ameriški zdravnik Abrams, ki je postavil diagnostiko vsake bolezni na daljavo po bolnični krvi, ki mu jo je bilo treba poslati. Vsi ameriški zdravniki so se jezili na »šarlata« in »sleparja«. Upton Sinclair je bil napisal v njegovo obrambo razpravo »Dom čudežev«. Zdaj se pa ta metoda potrijeva. Lipski zdravnik dr. O. Reche trdi namreč, da lahko vsako bolezen spoznamo s pomočjo analize krvi in sicer po barvi krvi, ki jo obsevamo z ultravijoletnimi žarki.

Dr. Reche je pričkal kremenovo svetliko in pred stekleničico s krvo je postavil filter, ki je propuščal samo ultravijoletne žarki. Izkazalo se je, da je kri zdravilj ljudi drugačne barve, kakor kri bolnih. Kri zdravega človeka se leskeče motno in je enotne barve, dočim je kri bolnega človeka svetla, pestra. In tudi pri vseki bolezni kaže kri drugačno barvo. Dr.

Emile Gaboriau:

54

Dampirji velemešta

Roman

Vrgel je proč naslonjalo, ki je bilo v njegovi roki nevarno orožje, in nadaljeval:

Ta nesrečnež, ki stoji tu pred nama, gospod Andre, je moj sin. Pri spomini njegove matere, moje pokojne žene, prisegam, da je bil celih dvajset let edina moja skrb, da sem živel in delal samo zanj. No, a pretekli teden je stavlil, igrал je za moje življenje in smrt približno tako, kot bi stavlil na to ali ono kobillo na konjskih dirkah... Pred pičlo uro mi je prišel v roke papir, na katerem so bili označeni začasni pogoji. Tam je izrecno rečeno, da plača moj sin samo dvajset tisoč frankov provizije, če umrem v osmih dneh po najetju posila. Zavezal se je plačati sto tisoč frankov, če preživim še mesec dni. Če pa sploh ostanem živ, bo moral plačati dvesto tisoč frankov.

Stari je obmolknil. Sapa mu je pojavila, dušil se je.

Toda vse to še ni nič, — je nadaljeval. — Da bi imel oderuh Clergeot, ki se je z njim s pomočjo nekega advokata Catenaca zvezal, v rokah zanesljivo jamstvo, si je preskrbel zdravniško izpričevalo, da bi imel nepobiten dokaz, da so mi dnevi res šteti. Zato

je začel moj sin govoriti o nekem zdravniku specijalistu, objemal me je in prosil, naj se dam preiskati. Končno sem privolil. In mož je prišel — našel se je žalil bog zdravnik, ki se je dal najeti za takšno podlost — in ostal je pri meni dobra pol ure. Vidim ga še zdaj, kako se sklanja nad mojo posteljo, mi tipite žilo, me preiskeuje in nadleguje z raznimi vprašanji.

Predpisal mi je nekaj brezpomembnega in odšel. Mojemu sinu, ki ga je spremljal, in oderuhu Clergeotu, ki ga je čakal pred hišo, je pa izjavil:

Lahko žrtvujeta denar, ta starec ne bo več dolgo živel.

No in zato je prišel moj sin čez pet minut nazaj izredno vesel, zato me je vprašal z radostnim glasom:

Se počutiš dobro, očka?

Ne, nisem se počutil dobro. Vsaj zdravnik je bil mnenja, da se mi bliža zadnja ura Dan je bil zelo težak, počasi mi je pa po krizi odleglo in drugi dan sem bil zopet fant od fare. Clergeot se je izgovarjal, da lahko spravi denar skupaj še v enem dnevu. Zvedel je pa za moje okrevanje in pogodbu je bila razveljavljena... Moj sin ni dobil obljubljenih sto tisoč frankov.

Ubogi oče je plakal in pretresljiv je bil pogled na solze, tekoče po njegovih licih. In vprašal je z drhtičim, bolestnim glasom:

Nesrečnež, zakaj pa nisi imel strašnega poguma, da bi bil pospešil smrt svojega očeta, če tako hrepniš po njih? Morda nisi vedel, da je med leki, ki mi jih je predpisal zdravnik,

tudi strup? Zakaj nisi kanil v kozarec namesto ene 10 kapljic? Zdaj bi bilo vse končano... in zastrupljenje bi morda ne bilo nič večji zločin, kakor je ta, ki si ga storil.

Andre ni odvrnil pogleda od mladega Gastona. Vsak hip je pričakoval, da pada na kolena pred očeta, ki ga je bil smrtno razčilil, in da ga bo prosil odpuščanja. Toda to se ni zgodilo. Mladec Gaston je stal nepremično, krčevito stisnjene ust.

Kakor Andre je tudi stari pričakoval, da ga bo prosil sin odpuščanja; morda se je res pripravljal odpustiti mu. Toda video, da Gaston trdrovratno molči. Nadaljeval srdito:

Veste, dragi Andre, kaj bi storil moj sin z mojim premoženjem? Odnesel bi ga svoji na cesti pobrani ljubici, ki ga vara, kakor je varala vse druge pred njim. Napravil je iz nje vikomteso, kakor je napravil iz sebe markiza. Vikomtesa de Chantemille... Markiz Gaston!

Pri teh zaničljivih besedah se je Gaston-Peter zdrznil. Oče je bil razčilil njegovo ljubljeno izvoljenko; zato je zaklical ogorčeno:

Ne, ne dovolim, nočem, da bi se kdo dotaknil moje Zore!

Stari je počil v nervozem smeh.

Ti nočeš! — je odgovoril. — Paj pa če bom hotel jaz? Ko boš star ena in dvajset let, se boš pa lahko potrkal na prsa in izjavil: Nočem. Dotlej pa vržem v ječo vse vikomtese, ki bi hotele brezskrbno in razsipno živeti na račun twoje neumnosti.

Kaj... Tega ne storiš!

— Prav gotovo storim. Saj poznam svoje pravice... Catenac mi jih je razložil... Nedoleten si, Zora, ki ji je v resmici ime Roza, je pa polnoletna... Zakon je strogo prečital sem ga.

Oče!

— O, zmanjši prosiš. Moj advokat je že napisal ovadbo državnemu pravdnemu. Jutri opoldne mu jo izroči in zvezčer bo tvoja vikomtesa tam, kamor spada.

Udarec je bil za fanta tako hud, da so mu pritekle solze iz oči.

Zora v zapor! — je vzkljuknil.

— Da, aretirana bo in policisko obsojena, potem jo pa pošlejo v St. Lazare. Tako se ravna v takih primerih.

To je spravilo Gastona iz ravnoteže.

Ah, to je podlo! — je vzkljuknil ves iz sebe. — O, Zora! Kar pusti jo pri miru. Če pojdeš na policijo, pojdem jaz tudi in vzamem s seboj vse svoje prijatelje. Da, očka, tak sem, da boš vedel. Sedem k nju in dokažem, da je poštena ženska. Povem ji, da jo ljubim in visoko cemim. Če bo obsojena, ji kupim diamante. In ko izpolnim ena in dvajseto leto, se oženim z njo. Novine bodo poročale o nama.

Stari Gandelu, ki je imel dovolj moči, da se je premagal, ko je očital svojemu sinu najgnusnejši zločin, ni mogel prenesti teh smešnih in ciničnih sinovih groženj. V glavo mu je pritisnila kri in planil je po orožje, ki ga je vrgel proč, ne da bi vredel, kaj storiti. K sreči je Andre pravočasno opazil in spoznal njegovo namero. Bliskoma je odpri vrata, zgrabil mladega Gastona čez

pas in ga potisnil ven. A ko je starci dvignil roko, da bi udaril, je zagledal pred seboj samo slikarja. To presenečenje je zadostovalo, da se je streznil vsaj toliko, da je mogel pomisliti, kaj dela.

— Rešili ste morda življenje meni in mojemu sinu, — je dejal z globokim glasom. Ko sem bil dvignil naslonjalo stola, mi je zadišalo po krvi.

In ko se je Andre v svoji skromnosti branil priznanja, je pripomnil:

— O, saj vam, da se taká usluha ne da poplačati, toda zame pomeni to neporavnati račun. Poidiva k moji stavbi v Champs-Elysées; spotoma pa kaj priznava.

Stavba, če je kinarska okrasitev je bila poverjena Andreu, je stala skoraj na vogalu rue de Chaillot in avenue des Champs-Elysées in bila je že vse v lesenu ogrodju.

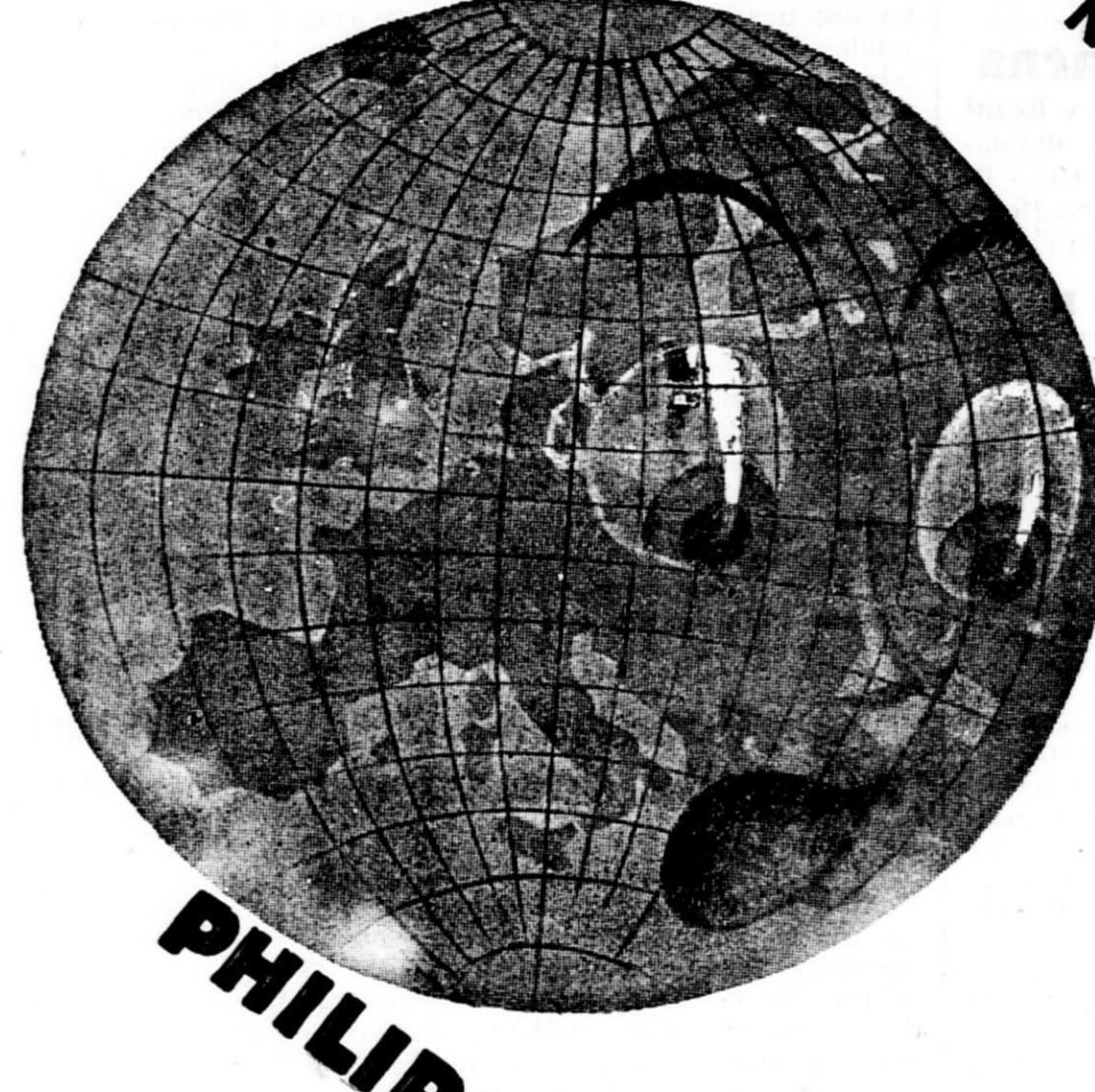
XXIV.

Prišedši do stavbe bogatega podjetnika je Andre odložil plašč in oblekel delovno haljo, ki jo je imel spravljeno v torbi za orodje.

— Požuriti se moram, da dohitim, kar sem zamudil. — je zamrmral sam pri sebi.

Res se je hotel požuriti, komaj je pa desetkrat zamahnil z dletom, je prilezel za njim učenec z vestjo, da ga čaka spodaj neznan gospod, ki bi rad govoril z njim.

**Ali si že obnovil članarino
Vodnikove družbe za leto:**

DIN. 3.500:-

HALO!
Vsa plesarska, sobo- in črkoslikarska dela prevzema in strokovno izvršuje
Josip MARN, družba z o. z. pleskar, ličar
sobo- in črkoslikar
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 9
Cene zmerne!

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi

RAJKO TURK

carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). — Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

OSVALD DOBEIC

Ljubljana

PRED ŠKOFIJO STEV. 15

priporoča svojo bogato zalogo galerijskega, kratkega in modnega blaga po najnižjih cenah.

Velika izbira vseh vrst nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Dolarjev 10.000 razpisanih!

Novi prihranjevalec bencina za avto

WALTER CRITCHLOW, 1767 M-Street, Wheaton, Illinois, U.S.A. je dobil patent na pripravo za prihranjevanje kuriva pri avtomobilih, ki prihrani bencin in olje in doseže hitrejši zagon in večjo brzino. Rabi se lahko načeneje kuriro, ogljik se avtomatsko odstranjuje.

Fordi delajo 11–27 km z litrom kuriva, druge znake $\frac{1}{2}$ do $\frac{1}{3}$ več kot doslej.

Dolarjev 10.000 v gotovini za najboljše uspehe.

Iščemo se okrajni in glavni zastopniki, ki lahko zaslužijo na mesec 250.000 do 1.000.000 dolarjev.

Poizkusni vzorec brezplačno. Pište angleško.

KNJIGOVEZNICA
naprodaj: Vprašati: Feldstein,
Ljubljana, Kolodvorska ulica
št. 18. 2797

Strojepisni pouk
Večerni tečaj od 7. do 9. ure. —
Vpisovanje danes in jutri od
7. do $\frac{1}{2}$ 8. ure zvečer. Christof
učni zavod, Domobraska
cesta 7/L.

PRŠUTE
(prekajene surove sunke) pravi domači dalmatinski proizvod
odlične kakovosti razposiljamo
po Din 40.— za kilogram franko-franko. A. Mitrović in sinovi,
Split. 2744

ZIMO
za modroce, od najcenejše do
najfinejše po tovarniških cenah
prodaja

RUDOLF SEVER,
Ljubljana, Marijan trg štev. 2

URE POPRAVLJA
renovira — večletno jamstvo
— Fran Korošec, urar, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 55/L, vhod Vidovdanska cesta št. 1.

Kratek klavir
ali pianino prvo vrstne znamke.
dobro ohranjen, takoj kupim.
Ponudbe z navedbo cene na
upravo »Slov. Naroda« pod
»Klavir«/2720.

Pozor! V kratkem pridem!

SZÖKE SZAKALL
Onahlijiva devica.
v Elitni kino Matica

Vljudno naznjam, da sem OTVORILA
salon damske klobukov
v pasazi palače »Viktoria«
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta št. 4
ter zamoren cenjenim damam postreči s
klobuki zadnjih novosti. — Za obilen obisk
se priporoča

MIRA KLOPCAR